

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

22 Ekim 2021

Sayı :30824082-610-2044527

Konu :Yazılı Soru Önergeleri

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/46298

7/46622

7/47682

7/47688

7/47874

7/47880

7/47988

7/48137-48144

7/48289

7/48297

EK:

-Liste (8 Adet, 9 Sayfa)

-Cevap Yazısı (91 Adet, 181 Sayfa)

7/48411

7/48418-48431

7/48433-48434

7/48533

7/48535

7/48611

7/48857

7/48915-48916

7/48918

7/49045

7/49047

7/49058

7/49063-49065

7/49158-49160

7/49214

7/49320

7/49322

7/49430-49432

7/49436

7/49538

7/49803

7/49895-49897

7/49900

7/50461

7/50465

7/50561-50562

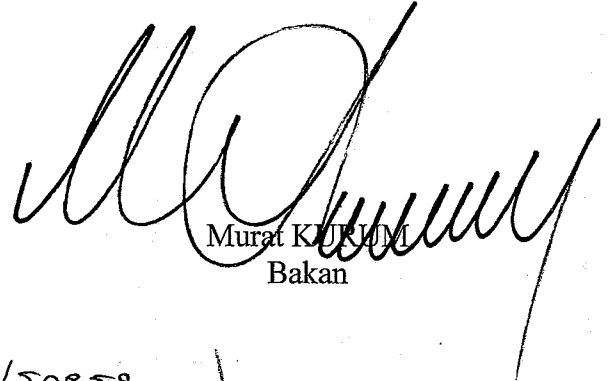
7/50564

7/50590

7/50611

7/50652

7/50782

Murat KILIÇ
Bakan

7/50859

7/50876

7/50881

7/50933-50935

7/51062-51063

7/51136

7/51207

7/51211-51216

7/51218

7/51221

7/51439

7/51444-51446

7/51614-51618

7/51620

7/51757

7/51938-51939

7/52099

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN TACETTİN BAYIR'IN
TBMM 7/51207 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

7/51207

51213

SORULAR

Yazılı ve sosyal medyada yer alan haberlere göre; İzmir'in Foça ilçesinde iki yıldır faaliyet gösteren Energrom Biyogaz Enerji Santrali'nden vatandaşlar şikayet etmektedirler. Tesiste üretim sırasında oluşan atıkların, vidanjörler aracılığı ile tarım alanlarına, derelere, sulama kanallarına döküldüğü belirtilmektedir. Foça'da gelişigüzel dökülen atıkların oluşturduğu kötü koku, atıkların döküldüğü alanların yakınında bulunan köylerde yaşayanlar, arazide çalışan çiftçilerin ve tatilcileri sıkıntıya sokmaktadır. Ayrıca bu durumu vatandaşlar CİMER'e bildirdiklerini fakat herhangi bir yanıt almadıklarını belirtmektedirler.

Bu bağlamda;

- 1 - Biyogaz Enerji üreten tesislerden çıkan atıkların halk sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri araştırılmış mıdır? Olumsuz etkileri üzerine yürüttüğünüz bir çalışma var mıdır? Var ise bunlar nelerdir?
- 2- Atıkların çevreye verdiği zararlar ile ilgili bakanlığınızın bilgisi var mıdır?
- 3- Atıkların tarlalara dökülmesi, suya karışması sudaki canlılara zarar verebileceği yetkili meslek odaları tarafından belirtilmektedir. Atıkların doğaya ve insan sağlığına zarar vermemesi için önlemler almayı planlıyor musunuz? Planlıyor iseniz, bu önlemler nelerdir?
- 4- Organik gübre olduğu söylenen atıklar için gerekli incelemeler yapılmış mıdır? Yapıldı ise bu incelemeler nelerdir?
- 5- Çevre konusunda meslek odalarından ve konuyla ilgili bilirkişilerin görüşleri alınmış mıdır? Alındı ise, uygulama aşamasına geçilememesi sebepleri nelerdir?
- 6- Biyogaz Enerji üreten tesisler tarafından yapılan hangi işlemler sonucunda organik atıklar doğaya verilmektedir?
- 7- Fabrikalardan çıkan organik atıkların halk sağlığı ve doğanın ekolojik dengesi üzerindeki olumsuz etkileri araştırılmış mıdır? Araştırıldı ise bunlar nelerdir?

CEVAPLAR

1-Bakanlığımız tarafından hazırlanan Mekanik Ayırma, Biyokurutma ve Biyometanizasyon Tesisleri İle Fermente Ürün Yönetimi Tebliği 10.10.2015 tarih ve 29498 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tebliğin amacı, biyobozunur atıkların; çevre ve insan sağlığına zarar vermeden yönetiminin sağlanmasına, düzenli depolama tesislerinde bertaraf edilecek miktarının azaltılmasına, maddesel veya enerji geri kazanım tesisleri olan mekanik ayırma, biyokurutma ve biyometanizasyon tesislerinin teknik kriterlerine, biyometanizasyon tesislerinde elde edilen fermente ürünün yönetimine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Biyometanizasyon tesislerinin esas amacı atıkların işlenmesi olmakla birlikte atıklardan enerji geri kazanımı da mümkündür. Bu tesislerden elde edilen fermente ürün, sıvı veya susuzlaştırılarak katı olarak kullanılabilir. Fermente ürünün susuzlaştırılması durumunda elde edilen katı ve sıvı fermente ürünün 23/2/2018 tarihli ve 30341 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarımda Kullanılan Organik, Mineral ve

Mikrobiyal Kaynaklı Gübrelere Dair Yönetmelikte belirtilen değerleri sağlaması için gerekli işlemler uygulanmaktadır. Tebliğ kapsamında yer alan ürünler çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde piyasaya arz edilir. Bu kapsamda bu tesislerin ana amacı, tesiste işlenen atıktan ürün elde edilmesi olup herhangi bir atık oluşumu hedeflenmemektedir. Tesisten çıkan ve kullanıma uygun olmayan ürünleri ilgili mevzuata uygun olarak bertaraf etmek işletmecinin görev ve sorumlulukları arasındadır. Bu nedenle, Bakanlığımızca ayrıca bir çalışma yürütülmemektedir.

2- Mekanik Ayırma, Biyokurutma ve Biyometanizasyon Tesisleri ile Fermente Ürün Yönetimi Tebliği 13.Maddesinde “Biyometanizasyon tesislerinin esas amacı atıkların işlenmesi olmakla birlikte atıklardan enerji geri kazanımı da mümkündür. Bu tesislerden elde edilen fermente ürün, sıvı veya susuzlaştırılarak katı olarak kullanılabilir. ...Fermente ürünün susuzlaştırılması durumunda elde edilen katı ve sıvı fermente ürünün 23/2/2018 tarihli ve 30341 sayılı Resmi Gazetede’de yayımlanan Tarımda Kullanılan Organik, Mineral ve Mikrobiyal Kaynaklı Gübrelere Dair Yönetmelikte belirtilen değerleri sağlaması için gerekli işlemler uygulanır” hükmü bulunmakta olup işletmelerde biyobozunur atıkların işlenmesi sonucu sıvı ve katı fermente ürün oluşmakta ve belirtilen Tarım ve Orman Bakanlığı mevzuatına göre işlem yapılmaktadır. Söz konusu işletmenin sıvı ve katı fermente ürünlerini gübre olarak kullanabileceğine dair 06.02.2020 tarih ve 452908 sayılı İzmir Tarım İl Müdürlüğünden alınmış yazısı bulunmaktadır. İlgili yazıda sıvı ve katı fermente ürünlerden alınan numune analiz sonuçlarına göre değerlendirilme yapıldığı belirtilmekte olup “Hayvanların yedikleri yemlerdeki besin maddelerinin ancak yüzde 45 inden yararlanabildikleri, bu besin maddelerinin yarısından fazlasının dışkı ile atıldığından ahır gübresinin bitkiler için zengin besin kaynağı olduğu bu nedenle hayvansal gübrelerin bitkilere sağladığı katkının ticari gübrelerde olduğu gibi tek yönlü olarak sadece bitki besin maddesi sağlamayıp, bünyesinde bulunduğu zengin mikroorganizmalar sayesinde toprakta var olan ve bitkilerin kullanmadığı bazı besin maddelerini bitkiler için alınabilir hale getirmek, toprak çoraklaşmasını düzeltmek, toprağın su tutma kapasitesini artırmak, toprağı havalandırıp kolay tava gelmesini sağlayarak işlenmesini kolaylaştırmak, su kaybını önleyip erezyon etkisini de en aza indirmek gibi çok yönlü yararlarının bulunduğu belirtilmektedir.

3-2872 Sayılı Çevre Kanunu Madde 8’e göre; her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır. Kirlenme ihtimalinin bulunduğu durumlarda ilgililer kirlenmeyi önlemekle; kirlenmenin meydana geldiği hallerde kirleten, kirlenmeyi durdurmak, kirlenmenin etkilerini gidermek veya azaltmak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.

İlgili Tebliğ’de tesislerden elde edilen fermente ürünün, toprak verimliliğine, insan, hayvan ve kültür bitkilerinin sağlığına zarar vermeyecek ve ekosistemi tehlikeye düşürmeyecek şekilde kullanılması, fermente ürünün, görünüş, koku, toz, sızdırma ve benzeri faktörler yönünden çevreyi kirletmeyecek şekilde uygun araç ve ekipman ile taşınması ve sorumlu olan tarafların, ürünlerin ve atıkların çevreye olan olumsuz etkilerinin azaltılması ve güvenli bir şekilde yönetilmesi amacıyla ilgili personeline eğitim vermek/verdirmekle, kamuoyunda farkındalık yaratmakla, sosyal sorumluluk projeleri ve çevre eğitim projeleri yapmakla veya katkı sağlamakla, yazılı ve görsel basında spot yayınlar yapmakla veya bu amaçla yapılan çalışmalara katkı sağlamakla yükümlü oldukları belirtilmiştir.

4-Tebliğ'e göre; biyometanizasyon tesislerinden elde edilen katı ve sıvı fermente ürünün Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan 23/2/2018 tarihli ve 30341 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarımda Kullanılan Organik, Mineral ve Mikrobiyal Kaynaklı Gübrelere Dair Yönetmelikte belirtilen değerleri sağlaması için gerekli işlemler uygulanır. Söz konusu ürünün kullanımına dair hususlar Tarım ve Orman Bakanlığı uhdesindedir.

5- Bakanlığımız tarafından hazırlanan mevzuata ilişkin ilgili paydaşlar olan ilgili kurum ve kuruluşlardan, üniversitelerden, meslek odalarından ve sivil toplum kuruluşlarından görüş alınmakta olup alınan görüşler değerlendirilmektedir.

6-10.10.2015 tarih ve 29498 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mekanik Ayırma, Biyokurutma ve Biyometanizasyon Tesisleri İle Fermente Ürün Yönetimi Tebliği'ne göre biyometanizasyon tesislerinden elde edilen ürünler, Tarımda Kullanılan Organik, Mineral ve Mikrobiyal Kaynaklı Gübrelere Dair Yönetmelikte belirtilen değerleri sağlaması durumunda tarımda kullanılmaktadır.

7-Atıkların oluşumundan bertarafına kadar çevre ve insan sağlığına zarar vermeden yönetiminin sağlanması, atık oluşumunun azaltılması, atıkların yeniden kullanımı, geri dönüşümü, geri kazanımı gibi yollar ile doğal kaynak kullanımının azaltılması ve atık yönetiminin sağlanması, çevre ve insan sağlığı açısından belirli ölçütlere, temel şart ve özelliklere sahip, ürünlerin üretimi ile piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin genel usul ve esaslar ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenmiş olup Bakanlığımız çalışmaları bu kapsamda sürdürülmektedir.